

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTĂ, VII, ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Consecințele căderii Bucureștilor

— Ce spune presa Ententei și gazetele neutrale —

Geneva, 9 Decembrie. — Presa pariziană nu mai are nici un cuvânt de mângâiere pentru România, ci spun acum, adevărul, cu toată amărăciunea cuvenită, că războiul în Muntenia este definitiv pierdut pentru români și ruși. Până și ziarele »Temps» și »Matin» cari până acum tăgăduiau victoriile puterilor Centrale, le recunosc acum fără rezervă. Clemenceau declară, că odată cu înfrângerea României și cu desfășurarea nenorocită a frământărilor din Grecia, a dat greș toată politica balcanică a Ententei. — »Journal de Debats» nu-și poate opri admirația față de planurile îndrăznețe și strălucit aplicate ale conducerii militare germane și spune, că vechiul principiu militar german: »getrennt marschieren, vereint schlagend» (povind despărțit, bat unit), a josit încă odată învingător.

Ziarul englez »World» scrie sub titlul »Presa fărâșie»: Ne-am crătat cu totul incapabili de a opri înaintarea germană și atunci când am avut de partea noastră ajutorul armatei române proaspete și pe deplin echipate. Cum mai putem spera să ne măsurăm cu nemții, când ei s'au infipt bine la răsărit, pe când noi posedăm numai Salonicul ca unică bază absolut sigură. Infrângerea României înseamnă dominarea desăvârșită și durabilă a orientului apropiat de către puterile Centrale. Asta înseamnă, că se ușurează germanilor terminarea liniei ferate până la Bagdad și deschiderea de drumuri spre India. Trebuie să arătăm mai multă fermitate în hotărâre, dacă nu războiul va mai dura încă 20 de ani, fără ca să fi înaintat cu ceva.

Ziarul englez Nation scrie: Faptul, că armata ruso-română a fost silită dela 1 Decembrie să mai cedeze ceva din pământul românesc, vădește, că armata aceasta n-a avut numărul suficient de trupe pregătite. Dacă cauza retragerii ar mai fi și lipsa de muniții, atunci nu mai știm unde se va opri retragerea română.

Pentru ocrotirea muncitorilor în industrie

Budapesta, 8 Decembrie. — Guvernul publică o ordinațiune prin care ministrul de comerț în înțelegere cu ceilalți miniștri interesați — e autorizat să stabilească salariile minime și celelalte condițiuni de muncă în acele stabilimente în care se efectuează articole pen-

trtru trebuințele armatei. Invoielile de până acum nu mai au nici o valoare și muncitorii pot cere surplusul de plată stabilit de minister. — Este primul pas pe care-l întreprinde guvernul ungar pentru a lua apărarea muncitorilor atât de exploatați de furnizorii militari speculanți.

Inziarul elvețian »Bund» Stegemann scrie: Bucureștiul a căzut în mâinile Puterilor Centrale, ca prețul de victorie al unei campanii militare dusă în stil mare cu o mobilitate uimitoare și cu energie fără odihnă. Români au încercat mari contra mișcări și au făcut totul, pentru a se servi de avantajul liniei interne. Dar nici din punct de vedere tactic și operativ n-au fost pregătiți și au fost rău prevăzuți în ce privește artileria pentru a putea ține piept strategiei geniale a dușmanului, un dușman, care pe toate fronturile în ebi stoic a luat asupra-și apărarea, ca apoi să dicteze el pe noui camp de luptă. Lucru cel mai prost pentru români a fost, că au întreprins războiul lor pe o bază falsă, și de aceea au pierdut inițiativa de la început.

România lasă în mâinile armatelor victorioase capitala ei, care este unul din cele mai mari izvoare ale țării, apoi Muntenia și cu ea întreg Balcanul. Căderea Bucureștilor este de o importanță politică incalculabilă, și din punct de vedere militar pune în lumină cea mai teribilă campanie de războiu a puterilor Centrale. Armata română a suferit pierderi foarte mari și se retrage redusă în puterea ei cu cel puțin 40 de procente, fără a mai fi în măsură să umple golurile. Faptul, că puterile Centrale au pus mâna pe un teren atât de bogat românesc, le dă posibilitatea să suporte războiul și încă un an. Lucru acesta este mai important decât nimicirea întregii armate române. Fiindcă războiul își perde caracterul de război de întotetare pe care voiau să-l dea englezii, Germania cucerind una din cele mai bogate țări, care și prin faptul că este o linie de legătură cu Bulgaria, mai scurtează și frontul.

Blocada engleză nu mai face două parale

Amsterdam, 9 Dec. — Presa Ententei recunoaște, că prin succesele obținute de Puterile Centrale în România, este mare și prada dobândită în cereale, vite și petrol. — Presa engleză recunoaște chiar, că prin această pradă, blocada engleză nu mai face două parale.

Daily Mail scrie: Victoriile în România dau dușmanului bogata vale română și regiunile petrolifere prin aceasta devine fără valoare toată munca de blocadă întreprinsă cu stială și prea târziu. Acuma nemții ma ipot fi bătuți numai la apus.

Războiul cu România

— Ofensiva rusă la granița Moldovei n'are succes. — Și pe la Turtucaia a trecut Dunărea armata germano-bulgare. — Spre Buzeu. — Până acum 120.000 prizonieri români. —

De pe frontul român au sosit în zilele de 7 și 8 Decembrie următoarele știri:

7 Dec. — Forțele aliate cari înaintază în valea Munteniei, au ocupat eri București și Ploiești. Trupele austro-ungare au câștigat Câmpina și sînt în urmărirea dușmanului dela Sinaia, spre sud.

Armata lui Falkenhayn a prins eri 106 ofițeri români și 9100 soldați.

În Carpați presiunea rusă s'a redus simțitor. Numai la nord de valea Trotușului și la Dorna-Vatra s'au produs atacuri rusești mai slabe, cari au fost respinse.

Prin succesele în România, ziua de 6 Decembrie, a devenit în mod simbolic ziua răzburării pentru trădarea rușinoasă. Un marș triumfal strălucit a dus pe aliați în inima României.

A patra Capitală dușmană a fost cucerită dela izbucnirea războiului mondial.

Cu mândrie, armata austro-ungariei poate privi la acele trupe, cari rivalizând cu forțele germane, bulgare și turcești, au partea lor la actele glorioase contra celui mai nou dușman al nostru, la acele detașamente adunate în pripă, cari la începutul războiului român, au parat în Ardeal prima lovitură, la acele brigăzi de munte ale noastre, cari și-au împlinit datoria cea mai grea în Alpii transilvăneni, la acele trupe, apărătoare viteze ale Ardealului de răsărit și Carpaților păduroși, — fața de rezistența cărora s'au prăbușit toate asalturile rusești, la pionierii noștri probați dela cursul inferior al Dunărei, cari au săvârșit prestațiunea tehnică de război cea mai mare în istorie, la artileria și flotila noastră dunăreană, care și acum în urmă, la respingerea atacurilor rusești la sud de București s'a remarcat din nou. Tuturor acestora, li se cuvine mulțumire.

Höfer, mareșal-locot.

La armata arhiducelui Iosif:

În Carpații păduroși și în munții de graniță a Moldovei, un timp oarecare foc de artilerie în creștere și lupte de avangardă de unde s'au dezvoltat apoi la nord de Dorna-Vatra și în valea Trotuș, — atacuri rusești cari au fost respinse.

La armata mareșalului Mackensen:

Succese viguroase au încoronat storfările și luptele, în care mareșalul nostru și trupele armatei a 9-a și armatei dunărene conduse cu fîntă conștientă — au doborât la pământ pe dușmanul român și întăriri rusești aduse. Comandant și trupe au primit răsplata biruinței.

București, Capitala celei din urmă jertfe a Ententei, până acum, apoi Ploiești și Sinaia sînt în posesia noastră, iar dușmanul bătut e în retragere pe tot frontul spre răsărit.

Plin de curaj și cu o dirză voință de a birui, trupele noastre în asaltul lor, au făcut toate sforțările cerute de împrejurări.

Pe lângă forțele principale germane, au săvârșit lucruri strălucite trupele viteze austro-ungare, bulgare și turcești. Armata 9-a a făcut pe ziua de ieri 106 ofițeri și 9100 soldați prizonieri. Operațiile și luptele continuă.

v. LUDENDORFFE

Buletinele de seară (7 Dec.) au mai anunțat: Azi s'au mai predat rămășițele primei divizii române, aproape de gura Oltului, după 4 săptămâni de lungă război și rezistență demnă de a fi remarcată. S'au predat brigăzii austro-ungare Szivo. Au depus armele părți din 10 batalioane, dintr-un escadron și 6 baterii în total 8000 oameni, printre cari 6 coloneli cu 26 tunuri.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul bulgar anunță:

În Dobrogea, lupte de patrulare și slab foc de artilerie. Dușmanul se fortifică în fața pozițiilor noastre. Pe aripa stângă, soldații noștri au îngropat până acum 753 cadavre dușmane. Artileria rusă a îndreptat un foc violent asupra soldaților noștri, cari au înmormântat pe soldații ruși căzuți. La Dunăre, la Turtucaia, foc de infanterie și mitralieze, și artilerie. La Silistria bombardare. În Muntenia trupele aliate au cucerit București și Ploiești și urmăresc armatele româno-ruse, cari cedează terenul spre răsărit, într-o fugă dezordonată. Cetatea București n'a opus rezistență.

La armata mareșalului Mackensen:

8 Dec. — Urmărirea Românilor peste linia București—Ploiești face progrese rezezi.

Dușmanul care se retragea din Predeal și pasul șanțurilor Oltului, a găsit drumul închis de trupele austro-ungare și germane și a fost în cea mai mare parte prins.

Prada de ieri a armatei a 9-a se ridică la 10 mii români.

Pe râul Olt, grupa colonelului Szivo a atacat din nou forțele române din apusul Munteniei, lupte de restul armatei și i-a silit să capituleze. Zece batalioane, un escadron și 6 baterii în total 8000 oameni au depus armele cu 26 tunuri.

La armata arhiducelui Iosif:

Au fost respinse atacuri puternice de artilerie în valea Trotuș și în regiunea Ludova.

Höfer, mareșal locot.

Pe frontul arhiducelui Iosif:

După eșuarea marelui ofensive în Carpați — rușii au mai întreprins numai atacuri parțiale încă. Ieri au pornit la asalt de mai multe ori la Ludova și în valea Trotușului contra liniilor noastre și au fost respinși în mod singeros.

La armata mareșalului Mackensen:

Avanțarea noastră spre și peste linia București—Ploiești, s'a efectuat atât de curând, încât românii cari au stat la Predeal și pasul dela Vama veche n'au mai avut posibilitatea retragerii la vreme. În retragerea lor au dat deja peste trupele germane și austro-ungare și au fost prinși în cea mai mare parte. Într-un munte și Dunărea, urmărirea este în curs. A noua armata a făcut numai pe ziua de ieri vre-o 10 mii prizonieri.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul bulgar anunță:

În Dobrogea de ambele părți foc de artilerie, cu întreruperi. La Dunăre, bombardament la Silistria și Cernavoda.

În Muntenia armatele aliate au urmărit pe dușman la răsărit de București.

Trupele noastre au trecut Dunărea la Turtucaia

Comunicatul rusesc anunță:

6 Dec. — La granița ardelenescă continuă luptele în valea râurilor Trotuș, Sula, Ciobanș Ucu și Ioftana.

În Muntenia continuă atacurile dușmane. — Dușmanul a avut succes la Târgoviște și Ploiești, tot așa și în regiunea Ciocănești pe linia

ferată Tifu spre București, unde Românii în urmărirea ruperii frontului lor au fost siliți să se retragă. În alte sectoare au fost respinse atacurile dușmane.

Cum a căzut București

Din Berlin se anunță oficial:

Marti la 5 Decembrie, ora 10 și 30 m. dimineață, căpitanul Lange din statul major a fost trimis cu o scrisoare a mareșalului Mackensen în care se cere predarea cetății la comandantul Bucureștilor. O alta scrisoare anunță pe comandantul român, că va fi deschis focul asupra cetății, dacă parlamentarul nu se va întoarce în curs de 24 ore.

La linia de avantposturi, căpitanul Lange a fost primit de un general român, și cu ochii legați a fost dus cu un automobil la București. Dimineața la 6 Decembrie, căpitanul s'a întors în tabăra germană. Comandantul armatei române a refuzat să accepte cererea lui Mackensen motivând că Bucureștiu e un oraș deschis iar nu cetate, căci nu-s forturi armate, nici nu-s trupe pentru apărarea orașului, nici guvernator, nici comandant. Căpitanul Lange a arătat că Bucureștiu e totuși cetate și că răspunsul celui general român nu va împiedica continuarea operațiilor germane.

La 6 Dec. dimineață, părți din corpul de cavalerie Schmetlow au pus mâna pe fortul de pe frontul nordic, părți din corpul 57 au înaintat și au luat linia de forturi dela Chiajna (frontul apusan) până la Odăile (frontul de nord). Dușmanul a opus rezistență cu infanterie, care rezistență a fost curând înfrântă. Din spre frontul sudic a înaintat părți din armata dunăreană prin birul de forturi în Capitală. N'au întâlnit împotrivire.

Trupele cari au intrat în București au fost primite cu flori.

Mareșalul Mackensen cu automobilul a plecat spre palatul regal, unde a fost primit cu jerbe de flori.

Bulgarii au intrat cei dintâi în București

Din Sofia se anunță că acolo bucuria de căderea Bucureștilor, a fost mărită, când a sosit vestea că mareșalul Mackensen, a făcut onoare regimentului 12 de inf. bulgar, lăsând acesta să intre cel dintâi în Capitala rivalului. În acest fapt se vede un omagiu al victoriosului coman-

dant adus poporului bulgar, ai cărui fiii i-a adus atât de des la biruință. Cu o satisfacție a urei, bulgarii au intrat în București, unde acum se văd răzbușniți pentru aiacul român dela 1913. În multe cercuri bulgare se manifestă dorința de a se face să dispară de pe suprafață, palatul Sturdza din București, unde s'a încheiat pacea dela 1913, care a fost un moment de rușine pentru Bulgaria.

Și orașul Buzeu părăsit de Români

Ziarele rusești constată că armatele puterilor centrale înaintează din Ploiești direct spre nord-est. Și orașul Buzeu este golit de români, cari au renunțat să-l mai apere.

«Novoje Vremja» anunță că retragerea armatei române se va face până în regiunea cetăților Galați și Brăila.

Până acum 120.000 prizonieri români

Din Berlin se anunță că după evaluările de până acum, au fost prinși în total 120.000 soldați români.

În Dobrogea au fost prinși 412 ofițeri, 36.100 soldați, 119 tunuri, 147 mitralieze.

În Ardeal: 362 ofițeri, 34.500 soldați, 134 tunuri, și 112 mitralieze.

În Muntenia: 37.500 oameni, 195 tunuri,

În total 774 ofițeri, 107.900 soldați, 448 tunuri și 286 mitralieze. Iar cu prizonierii din ultimele două zile, sînt în total 120.000 prizonieri români. A cincea parte din armata română se află dar în prisoare.

Frontul din Muntenia dela 700 s'a scurtat la 100 klm.

Cucerirea orașelor Ploiești și Câmpina, are din punct de vedere strategic o importanță tot atât de mare ca cucerirea Bucureștilor, căci în mâinile puterilor centrale a căzut cel mai scurt drum prin Ungaria spre Muntenia: calea ferată Brașov-București-Giurgiu, ceea ce va înlesni foarte mult transportul de trupe și material.

Cucerind Câmpina și toată regiunea petroliferă română foarte bogată de acolo: Băicoi, Moreni, etc., a căzut în mâinile puterilor centrale. — Frontul armatelor noastre în valea Munteniei, prin cucerirea acestei linii s'a redus de la 700 klm. la 100 klm.

MERSUL RĂZBOIULUI

Ententa își schimbă din nou conducerea generală a armatelor ei

Au fost întrerupte raporturile diplomatice între Grecia și Ententa. — Lupte neînsemnate pe frontul rus, italian, francez.

De pe frontul rus au sosit următoarele știri: 7 Dec. — La armata generalului Terstigansky au pătruns detașamente de glogași vienezi și germani, în liniile posturilor rusești și după respingerea de cinei contra-atacuri rusești, s'au întors cu 40 prizonieri și o pradă de 3 mitralieze și o asvârliboare de mină.

Höfer, mareșal locot.

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

La apusul de Lutsk, detașamente germane și austro-ungare au pătruns la Luga într-o poziție de sentinela rusă. Garnizoana de 40 soldați ruși a fost prinsă. Noaptea a fost menținută poziția câștigată, contra cinci atacuri. Și la apusul de Zalosce și Iarnopol — patrulele noastre au putut aduce din părțile luate din liniile rusești 90 și 20 prizonieri.

v. LUDENDORFFE

8 Dec. — Nimic nou la trupele austro-ungare.

Höfer, mareșal locot.

Atacuri rusești pe frontul Duna au eșuat. La sud de Widysy au fost gonite îndată detașamente cari au pătruns în pozițiile gardei noastre.

v. LUDENDORFFE

Comunicatul rus anunță:

6 Dec. — La sud-est de Pomorzany în regiunea satului Koniuchy, eșecurile noastre au atacat sentințele dușmane și au făcut prizonieri. Reconașteri reușite au avut loc la râul Bistrița, în regiunea satelor Stari Luziec. În Carpații păduroși trupele noastre au ocupat o înălțime trei verste la sud de Jablonice, dar în urma focului de artilerie violent dușman au fost siliți să o evacueze.

Din Balcan au sosit următoarele știri:

De pe frontul macedonean, comunicatul german dela 7 Dec. anunță:

La Tirnava, la răsărit de Cerna, probatul regiment de infanterie măsuriț No. 146 și compa-

ni bulgare au alungat pe sârbi din poziția în care s'au încuibat alături. 6 ofițeri și 50 oameni au fost prinși. În valea Struma, detașamentele engleze s'au retras în fața focului de artilerie englez, la încercarea lor de a se apropia de pozițiile la sud-vest și sud-est de Serres.

Comunicatul bulgar anunță:

În regiunea Monastir nimic important. În arcul Cerni din timp, în timp violent foc de artilerie. Printr-un puternic contra-atac, trupe bulgare și germane au bătut pe dușman, care a atacat cu îndârjire pozițiile noastre la răsărit de Cerna. Numeroase cadavre dușmane stau în fața pozițiilor noastre. Am prins șase ofițeri și 50 de soldați.

Foc violent de artilerie la Struma.

Am doborât un aeroplan dușman care a ars. 6 vapoare dușmane la Marea Egeică au bombardat fără efect pozițiile noastre la Struma.

8 Dec. — Comunicatul german: Atacuri de noapte ale sârbilor la Trava, la răsărit de Cerna, au fost respinse de trupe germane și bulgare. Tot așa au eșuat atacuri engleze în valea Strumei.

Comunicatul bulgar: În regiunea Monastir și arcul Cerni slab foc de artilerie. Am respins încercări de atac dușmane la răsărit de Cerna și la sud de Gradetska. Focul nostru de artilerie, infanterie și mitralieze a nimicit o companie engleză care s'a apropiat de Tsihlak-Tevlic. 120 cadavre dușmane zac în fața tranșelor noastre.

— Din Grecia au sosit următoarele știri:

Din partea Ententei se anunță oficios că guvernul francez în înțelegere cu aliații săi a decis blocarea Greciei, începând dela 8 Dec.

— Ambasadorul italian la Atena s'a prezentat regelui grec și pentru apianarea conflictului cu Ententa, i-a propus să facă o declarație că Grecia nu are nici o relație cu dușmanii fața de Ententa. Regele a recunoscut ființa cumpătată a diplomației italiene, a regretat incidentele triste și dorește o împăcare cu Ententa.

— Procuratura greacă a confiscat în casele veneticiștilor din Atena 30.000 puști și multe muniții.

— Regele Constantin concentrează la Larissa o armată și a luat singur comanda supremă peste această armată.

— »Daily Telegraph« își exprimă temerea că în cazul unui conflict armat între Grecia și Ententa — armata din Salonic ar ajunge într-o situație foarte gravă.

— »Petit Journal« anunță că reprezentanții Ententei au și întrerupt relațiile diplomatice cu guvernul grec. În portul Pireu au fost rechiziționate toate vapoarele pentru a imbarca supușii Ententei.

LUPTELE DIN APUS

Germanii câștigă mai multe poziții franceze. — Un vot de încredere pentru guvernul francez. — Lloyd George formează noul guvern englez.

De pe frontul anglo-francez au sosit următoarele știri:

7 Dec. — Pe malul apusan al Meusei, după o pregătire artileristică, detașamentele regimentului nostru 16 de infanterie din Westfalia, au pătruns în tranșeele franceze pe înălțimea 304 la sud-est de Malancourt, și au luat în posesie această înălțime. Am prins 5 ofițeri, 190 soldați francezi. La un atac asupra liniilor dușmane la Morte Homme, am făcut 11 prizonieri.

8 Dec. — Pe malul apusan al Meusei, francezii au atacat tranșeele ce le-am câștigat la 6 Decembrie pe înălțimea 304. Au fost respinși.

v. LUDENDORFF

— Camera franceză a dat un vot de încredere guvernului cu 344 contra 160 voturi, în urma declarației făcute de a modifica conducerea armatei, iar conducerea generală a țării va fi încredințată unui comitet restrâns.

— »Russkoe Slovo« ală din Paris, că pregătire pentru crearea unui comandament suprem unitar al armatei Ententei, a făcut în tim-

pul din urmă bune progrese. Englezii au propus formarea unui mic consiliu de război compus de generalul Joffre, marele duce Nicolaevits și generalul englez Haig, care comitet să aibă putere de hotărâre și aplicare practică. Francezii au propus ca generalul Joffre să ia toată comanda armatelor Ententei.

— Din Londra se anunță oficios că Lloyd George lucrează la alcătuirea noului cabinet care se va prezenta Marți complet înaintea Camerei engleze. Lloyd George a promis multe înlesniri partidului muncii pentru a avea concursul acestui partid. Pe de altă parte Asquith și partizanii lui vor conlucra cu Lloyd George — așa că noul guvern nu va întâmpina piedici în parlament.

— Ministrul de război francez anunță că vaporul de război »Suffren« de 12.730 tone care a plecat la 24 Nov. spre Orient, poate fi privity ca pierdut, căci n'a sosit. Pe vapor au fost 18 ofițeri și 700 soldați.

— Căpitanul Steinbrück, al unui submarin german a fost decorat cu ordinul »Pour le mérite«, fiindcă în ultima lui călătorie a scufundat 22 vapoare în 11 zile. Multe din ele erau încărcate cu cărbuni pentru Franța și Italia.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Artileria italiană mai dă semne de viață. — Propunerea de pace a socialistilor italieni respinsă de guvern și cameră. — Critici aduse guvernului. — Perderile flotei italiene. —

De pe frontul italian au sosit următoarele știri:

7 Dec. Nu s'au produs evenimente speciale.

8 Dec. Eri dimineața, puternic foc de artilerie dușman a fost îndreptat contra sectorului Karst, care s'a urcat la o mare intensitate în regiunea Kostanjevica. Dar la prânz intervenind vremea rea, focul de artilerie a slăbit.

Höfer, mareșal locot.

— În Camera italiană s'au produs scene furtunoase. Prim ministrul Boselli în discursul său a fost furtunos întrerupt de deputații socialiști.

Deputatul Enrico Ferri a spus că deși există în țară o puternică dorință de pace — nu poate fi vorba acum de încheierea unei păci separate. Trebuie de recunoscut că succesele în război n'au fost numai de partea Ententei. Inițiativa păcii poate veni numai dela statele neutrale.

Deputatul Modigliano a spus că e vreme ca dintr-o parte a Ententei să se recunoască acceptabilitatea unei eventuale propuneri de pace. Italia e chemată la aceasta.

Prim ministrul Bosselli spune că socialistii au făcut propunerea ca guvernul italian să ia inițiativa păcii. Așa o propunere nu se poate primi în acest moment. Camera nu poate dori o pace nesigură și timpurie. Pacea trebuie să iasă dintr-o victorie a armelor, altfel ar fi o pace trecătoare și n'ar aduce Italiei toate vările și stăpânirea mării și restabilirea echilibrului, conform dreptului naționalităților. De aceea propune ca după 6 luni abia să se dezbătă propunerea socialistilor.

Deputatul socialist Turati, spune că partidul lui a făcut această propunere, numai ca să se precizeze condițiile de pace ale Ententei, ca apoi și puterile centrale să fie în măsură să facă propuneri de pace. De aceea Camera să dezbătă această propunere care corespunde cu dorința unei mari părți a populației.

Punându-se la vot cu 293 contra 47 voturi Camera hotărăște ca după 6 luni să se discute propunerea socialistilor.

În ședința de ieri, deputatul socialist Dugoni a arătat că guvernul italian nu corespunde necesităților politice și economice ale țării. Anul acesta, recolta nu ajunge pentru necesitățile țării. Greutățile meru crescând în procurarea de carne, zahăr, și alte articole alimentare, trebuie să aducă Italia și Ententa la recunoașterea situației critice și la necesitatea unei încheieri a păcii.

La sfârșitul vorbirii lui, Dugoni a leșinat.

Submarinele puterilor centrale au scufundat până acum a șaptea parte din flota comercială italiană.

Urcare de abonament

Aducem următoarele la cunoștința stimaților noștri abonați:

Scumpetea mereu crescândă a hârtiei, cernei și a celuilalt material necesar pentru efectuarea ziarului — ne-a silit ca dela 1 Septembrie să urcăm prețul unui exemplar al ziarului nostru dela 6 fileri la 10 fileri.

În conformitate cu aceasta urcare a prețului pentru cititorii cu numărul, trebuie să urcăm și prețul abonamentului.

În consecință, abonamentul ziarului nostru va fi până la finele anului:

Pentru ziarul zilnic:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 7.20

Pentru ziarul săptămânal:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 2.50

Abonamentul pentru abonații noi la mai multe exemplare e până la anul nou 1 coroană.

Avem credință, că stimații noștri abonați vor lua în considerare motivele serioase cari ne îndeamnă la această urcare a prețului de abonament, și ca și înainte ne vor acorda același sprijin cald.

Noi la rindul nostru ne vom sili a face din ziarul nostru cel mai bine informat, și cel mai interesant ziar zilnic român din Ungaria.

Rugăm pe abonații noștri să achite fără întârziere plata abonamentului în restanță.

La muncă, toți cei vechi, sinceri și adevărați binevoitori și sprijinitori ai noștri

Cu dragoste frățească:

ADMINISTRAȚIA

»Foaia Poporului Român«
Budapesta, VII., Ilka-u. 56

Cântece din războiu

În bogata literatură ce a apărut în timpul războiului, cuprinzând colecții de plezii populare plăsmuite de geniul popular, de bună seamă că cea mai nouă broșură apărută:

Cântece de dor și jale

ale eroilor noștri de pe câmpul de luptă și din spitale

scoasă în editura »Foi Poporului Român« este o lucrare prețioasă în privința aceasta. Ea dă o icoană minunată de bună cum gândește, cum simte și cum luptă soldatul român aflat pe frontul rusesc, italian sau sârb.

Indemnăm pe toți cetitorii noștri să și procure această culegere de poezii pe care să o păstreze în biblioteca lor și mai târziu ca o amintire a teribilului războiu, în care neamul nostru și-a vărsat sângele cel mai generos. Prețul unui exemplar e de 56 fileri, plus 5 fileri porto postal.

În broșura aceasta sunt adunate cu îngrijire cele mai frumoase poezii ce le-au scris soldații de pe toate fronturile și simți o plăcere deosebită citind vers după vers, așa cum fiii poporului nostru le-au iscodit.

Știrile zilei

SONET

Tu nu mă poți urî — o știu prea bine —
Căci bun am fost cu tine întotdeauna;
Și dacă ne desparte azi furtuna,
Or să revină vremile senine.

Afinci, nemi fiind tot împreună,
Și nemi colbăit de griji meschine,
Mă vei vedea în trăsături mai fine,
Mă vei visa în nopți când bate luna.

Dar n'as vrea să regreti că m'ai pierdut,
N'asi vrea să crezi că am fost un suflet mare,
Deși sunt până la moarte abătut.

Deși ai fost atât de rea cu mine,
Tot dragă-mi ești și tot mi-e dor de tine...
Sânt laș, disprețuște-mă... Fii tare!
B. Nemțeanu.

Sedința „Fundatiunii Gozdu”

Eri după amiază, a avut loc la Budapesta, într-o sală a hotelului »Bristol«, sedința Fundatiunii Gozdu — la care au luat parte Mitropolitul Vasile Mangra, episcopii Ion Pap și dr. Miron Cristea, arhimandritul dr. Eusebiu Roșca, d. Sever Ispravnic (Arad), protosințelul Ghena-die Bogoeviciu, A. Mocsonyi, A. Berlogea, N. Poenar, A. Barseanu. Intre altele Fundatiunea a hotărât să semneze 200.000 cor. pentru al 5-lea împrumut de război, pe lângă cele 400.000 subscrise până acum.

Moartea sub locotenentului Mircea Popescu

Sublocotenentul de train Mircea Popescu, bine cunoscut în cercurile sportive din Budapesta și Viena, prin succesele dobândite la alergările de cai, — care acum patru ani, din armata austro-ungară a trecut în armata română, la regimentul 4 de roșiori, a murit moarte de erou pe frontul românesc.

Atât ziarele vieneze cât și cele budapestane vestesc moartea lui Mircea Popescu. Intrinșul doamna Hortense Birăuțiu născută Popescu și locotenentul Marius Popescu (de pe frontul italian) perde un frate drag.

Condoleanțele noastre celor îndurerăți.

Inmormintarea victimelor din Herczeghalom

Eri după amiază au fost inmormântate o parte din victimele ciocnirii de tren dela Herczeghalom, în comuna învecinată Bia. Un tren special din Budapesta a adus la stația Bia-Torbagy pe ministrul de comerț, baronul Harkanyi, pe directorul căilor ferate Tolnay, o deputațiune dela căile ferate, cari au luat parte la inmormântare.

În cimitirul reformat au fost opt morminte deschise. Acolo preotul Barkas a ținut o predică mișcătoare, și în fața ministrului și a publicului imens au fost coborâte cele 8 sicrie. În celălalt colț al satului, unde e cimitirul catolic au fost inmormântate 11 victime. Senzație a făcut o cunună depusă de organizația conducătorilor de locomotive care pe panglica avea scris: »Noi, care cu un picior suntem în groapă și cu celălalt în pușcărie, simțim o adâncă durere pentru victimele catastrofei dela Herczeghalom. În numele lui Ioan Vida și al celor 6000 camarazi — Asociația conducătorilor de locomotive din Ungaria.

Refugiații din Orșova,

cari au stat vre-o trei luni în Timișoara — s'au întors eri la căminurile lor.

O amnistie regală

În legătură cu serbările de încoronare se afirmă că va avea loc și amnestierea din partea regelui a multor persoane, cari au fost condam-

nate și cari și-au început osinda. E vorbă de persoane cari s'au făcut vinovate de delicta politice. Amnestierea are loc la propunerea ministrului de justiție, care cere datele și materialul necesar în acest scop dela toate procuraturile.

Mitropolitul Mangra — baron?

Ziarele budapestane anunță din Oradea-mare: Se afirmă, că în curând se va acorda titlul de baron ungar, mitropolitului Vasile Mangra, Șuirea trebuie să fie de abea confirmată.

Convocarea dietei croate

este anunțată oficios prin decret regal, pe ziua de 14 Decembrie.

Se restringe luminatul și încălzitul în Austria

Duminecă intră în vigoare în Austria o dispoziție nouă a guvernului respectiv, prin care prăvăliile se închid la ora 7, cărciumele și restaurantele la ora 11, iar cafenelele cel mai târziu la ora 12 noapte. Și lumina la vitrinele prăvăliilor se reduce, acolo unde sint 2 lumini va fi numai una, unde vor fi mai multe — vor fi reduse la o treime. Și reclamele luminoase vor fi de acum oprite.

Continuă rechiziționările de cupru

Monitorul oficial publică o ordinațiune a ministerului apărării naționale, care dispune rechiziționarea pentru trebuințele armatei și a cilindrelor și cazanelor de cupru pentru instalațiile de băi, fie la particulari, fie la negustori și fabricanți.

Ce se permite prizonierilor noștri în Rusia

Guvernatorul din Odessa a dispus ca să se comunice prizonierilor de război austro-ungari în Rusia — moartea împăratului-rege Francisc Iosif I.

Călătoriile marelui duce Nicolae

Un comunicat oficios al agenției telegrafice din Petersburg anunță că marele duce Nicolae Nicolaievici încă la 1 Noiembrie s'a întors din carierul principal rus la Tiflis (Caucaz). Astfel se desminte știrea de proveniență engleză — că marele duce ar prelua comanda supremă pe frontul român.

Roman de H. SUDERMANN

Nunta Yolanthei

(Urmare)

Iacă-mă intrând în curtea moșiei... Știi, domnilor? Pentru mine curtea unei case de țară e ca o inimă omenească. Dacă știi puțințel să citești, apoi ghicești cu siguranță cu cine ai a face. Sunt unele inimi neingrijite, dar în cari, cu toate astea, ghicești că sub noroiu sunt bucăți de aur; altele sunt strălucitoare, sunt inimi, dacă le pot zice astfel, imbibate de arsenic; ele scilpesc și strălucesc, privite de departe ori de aproape, văzându-le însă, nu te poți opri de a nu striga: »Ducă-se dracului!«; căci în ele nu-i decât un pospaiu. Sunt unele inimi, cari, orice li s'ar face, se tot dezvoltă; altele iarăși, cari tot sărăcesc. În sfârșit, să trecem mai departe... În inima lui Krakowitz era câte ceva din toate astea. Ici hambare minunate... dincolo niște căruțe prăpădite... nesfârșite grămezi de băligar și grajduri în neorânduigă. Se vedea că aci e stăpân capriciul... și poate și oarecare sgar-cenie... ori poate sărăciel lucrul greu de ghicit numai decât.

Casa stăpânilor: două caturi, un acoperiș de țigla roșie, cu ighiaburi galbene, cu ăderă împrejur; în fine, frumoasă ca înfățișare... și ceva, așa, nu știu cum... în sfârșit, pricepeți...

— Domnu baron i-acasă?

— Da; pe cine trebuie să anunț?

— Hanckel, baronul Hanckel de Ilgenstein.

— Atunci, aveți bunătatea de intrați.

Iacă-mă intrând... Lucruri bătrâne peste tot! tablouri vechi, mobile vechi... și întregul lor cam dărăpănat, dar încăpător.

Aud injurături inapoia ușei:

— Cine, păcătosul ăla?... A-ha! și a avua dumnealui curaj să-mi viel... Javra asta era un suflet cu ticălosul de Pütz.

»Frumoasa primire« mă gândi.

Săriră deodată niște voci de femei.

— Dar bine, tată! șopti una.

— Bine, dragă, zise și cealaltă.

Frumos, frumos, ce să zic?...

Iacă-l că intră... Ah! Ah! domnilor, dacă nu l-aș fi auzit eu, dacă nu l'aș fi auzit eu cu urechile mele... îl văd că-mi întinde amândouă mâinile; tața sa îmbălbănită se luminează, ochii mici ca de dihor, scilpesc de plăcere.

— Vecine, dragă... amicul meu... ce terciț mă simți!

— Ia ascultă, Krakow! bagă de seamă, am auzit adineauri tot.

— Cum, prietene, dragă, ce zici că ai auzit? ai auzit ceva?

— Hei! auzi colo... Ce eram să aud?... Ce eram să aud?... Titlurile frumoase pe cari mi le-ai dat: păcătos, javră și altele, pe cari le știu.

Dar el, fără să clipească măcar de rușine:

— Păi, ascultă dragă; astea le zic eu todeauna nevesti-mi: le spun în fiecare zi; ușile astea toate nu fac două paraje. Dar, vezi, bătrânul meu amic, nu trebuie s'o iei în nume de rău... Vezi, am fost todeauna necăjit că ai ținut cu Pütz. În clipa aceasta, doamnele acestea pregătesc un punch... numai atăța-ți spun: De ce nu vii din când în când pe la noi?... Yolantha!... E fata mea!... Yolantha... E bucuria sufletului meu... Dar stai, că nu m'aude.

Îți spusei adineauri că toate ușile astea nu fac două paraje. Ea n'aude, dar ele pândesc pe gaura cheii... la fugiți de-acolo, afurisitelor!... Le auzi cum au rupt-o la fugă?... Hei-hei! femeile astea!

— Ei bine, domnilor, spuneți-mi, cum eram să mă supăr?... N'am fost în stare să fac așa ceva.

Oi fi fiind, poate, gros de obraz... vorba e că n'am fost în stare să mă supăr...

Ce înfățișare avea omu ăsta?... Ca înălțime dacă mi-ajungea până la brâu. Rotund, gras, cu picioarele aduse de alcătuiau un O... și deasupra burdufului ăstuia un cap de adevărat apostol — capul lui Andrei, ori al lui Pavel, ori care ai fi vrut. O barbă frumoasă, rotunjită, cu două șuvițe albe scoborând din colțul buzelor, o piele de pergament, galbuie, numai crețuri împrejurul ochilor, fruntea în palmă, dar cu două smocuri sbărcite de năr cenusiu deasupra urechilor.

Și moșul se învârteste împrejurul meu ca a-fins de streche.

Cu toate astea, domnilor, nu trebuie să credeți că m'am lăsat cine știe cât impresionat de străbăturile astea ale lui. îl cunoșteam de multă vreme și știam cât îi face pielea... Dar, iacă, — de m'aji crede chiar nemernic — mie îmi plăcea omul ăsta. Și-mi plăcea și cele dimprejur.

Mi-aduc aminte că era acolo un colț, lângă fereastră... lemnărie sculptată... afară iedera care se agăța... și soarele strălucea trecând prin verdeț... mă rog, ceva foarte plăcut. Ne așezarăm așa dar, și o servitoare ne aduse țigări.

De țigări nu era lucru mare, dar fumul lor se ridica așa de vesel printre razele de soare, că uitai să mă supăr că ardea virful. La o vreme vrui să încep să vorbesc despre afaceri, dar el puse numai decât mâna pe umăru și-mi zise:

— Prietenul meu, îndurătorul meu prieten să începem după cafea.

— Te rog, dă-mi voie, Krakow...

— Amicul meu, generosul meu amic, să începem după cafea.

(Va urma.)

Editor și redactor responsabil:
Dimitrie Birăuțiu.